

Anbefaling 1, Lænderyg

Anbefaling	<p><i>Undgå billeddiagnostisk udredning med MR-scanning eller røntgenundersøgelse hos patienter med nyopståede lænderygsmarter, når der ikke er mistanke om alvorlig lidelse.</i></p> <p>Mistanke om alvorlig lidelse omfatter tegn på infektion eller blødning i rygmarskanalen, knoglebrud, cancer eller afklemning af rygmarsken. Symptomer på alvorlig lidelse, såkaldte "røde flag", er feber eller anden tegn på infektion, historik om skade eller nylig spinalpunktur (undersøgelse af væsken fra rygmarskanalen), nyopståede vandladningsproblemer eller anden alvorlig progredierende neurologisk udfald.</p>
Rationale	<p>Størstedelen af nyopståede tilfælde af lænderygsmarter er godartede og går over af sig selv. Rutinemæssig billeddiagnostik vil i disse tilfælde ikke have betydning for patientens muligheder for at komme sig. Billeddiagnostik kan påvise aldersrelaterede ændringer i rygraden og tilfældige fund. Disse fund vil ofte ikke være årsagen til rygsmarterne og de vil ikke kræve behandling, men de kan derimod gøre patienten unødvendigt bekymret. De tilfældige fund kan føre til flere undersøgelser og i yderste konsekvens føre til unødvendig operation¹.</p>
Kilder	<p>American College of Radiology. ACR appropriateness criteria® low back pain [Internet]. 2015 [cited 2020 Sept 27]. Link</p> <p>Choosing Wisely. American Academy of Family Physicians (AAFP): Twenty Things Physicians and Patients Should Question [Internet]. 2012 April 4 [cited 2020 Sept 27]. link</p> <p>Chou R, Fu R, Carrino JA, Deyo RA. Imaging strategies for low-back pain: systematic review and meta-analysis. <i>Lancet</i>. 2009;373(9662):463-72. Link</p> <p>Chou R, Qaseem A, Owens DK, Shekelle P. Diagnostic imaging for low back pain: advice for high-value health care from the American College of Physicians. <i>Ann Intern Med</i>. 2011;154(3):181-9. Link</p> <p>Goertz M, et al. Adult acute and subacute low back pain [Internet]. 2018 March [cited 2020 Sept 27]. link</p> <p>Klinisk Vejledning. Diagnostik og behandling af lænderygsmarter i almen praksis 2006, Dansk Selskab for Almen Medicin. Link</p> <p>Michigan Quality Improvement Consortium. Management of acute low back pain [Internet]. 2012 Sep [cited 2020 Sept 27]. Link</p>

¹ Chou, R, et al. Diagnostic imaging for low back pain: advice for high-value health care from the American College of Physicians. *Ann Intern Med*, 2011;154:181-9.

	<p>National Collaborating Centre for Primary Care (UK). Low Back Pain: Early Management of Persistent Non-specific Low Back Pain. London: Royal College of General Practitioners (UK); May 2009. London2009. Link</p> <p>Sundhedsstyrelsen, 2019. National klinisk retningslinje for behandling af nyopståede lænderygsmerter 2016, version 2.1 publiceret 28.10.2019. Link</p> <p>Stochkendahl MJ, Kjaer P, Hartvigsen J, Kongsted A, Aaboe J, Andersen M, et al. National Clinical Guidelines for non-surgical treatment of patients with recent onset low 3 back pain or lumbar radiculopathy. Eur Spine J. 2018;27(1):60-75. Link</p> <p>Toward Optimized Practice. Guideline for the evidence-informed primary care management of low back pain [Internet]. 2017 [cited 2020 Sept 27]. Link</p> <p>University of Michigan Health System. Acute low back pain [Internet]. 2010 Jan [cited 2020 Sept 27]. Link</p> <p>Van Rijn RM, Wassenaar M, Verhagen AP, Ostelo RW, Ginai AZ, de Boer MR, et al. Computed tomography for the diagnosis of lumbar spinal pathology in adult patients with low back pain or sciatica: a diagnostic systematic review. Eur Spine J. 2012;21(2):228-39. Link</p> <p>Wassenaar M, van Rijn RM, van Tulder MW, Verhagen AP, van der Windt DA, Koes BW, et al. Magnetic resonance imaging for diagnosing lumbar spinal pathology in adult patients with low back pain or sciatica: a diagnostic systematic review. Eur Spine J. 2012;21(2):220-7. Link</p>
<p>Beskrivelse af udviklingen</p>	<p>Anbefalingen er udviklet i et samarbejde mellem:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Dansk Ortopædisk Selskab, Dansk Selskab for Arbejds- og Miljømedicin, Dansk Selskab for Almen Medicin, Dansk Selskab for Muskuloskeletal Medicin, Dansk Neurologisk Selskab og Dansk Radiologisk Selskab • Dansk Selskab for Kiropraktik • Dansk Selskab for Fysioterapi • Radiograf Rådet • Danske Patienter og Gigtforeningen <p>Arbejdet er desuden inspireret af søsterorganisationerne Choosing Wisely i USA, Canada, England, Australien og Norge. En workshop med repræsentanter fra ovennævnte aktører har været med til at afdække, hvorfor der ofte foretages billeddiagnostisk udredning af patienter med nyopståede lænderygsmerter uden mistanke om alvorlig lidelse, samt hvordan vi i fremtiden kan undgå dette. På baggrund af dialogen mellem klinikere og patienter er der udarbejdet et idékatalog for initiativer, samarbejder og implementering af tiltag, som skal være med til at reducere brugen af billeddiagnostisk udredning til patienter med nyopståede lænderygsmerter uden mistanke om alvorlig lidelse. Idékataloget findes på vaelgklogt.dk</p>